

М.І. Мельник,
студент-бакалавр.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Колісник М.К.

КОНВЕРСІЙНІ ОПЕРАЦІЇ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Комерційні банки проводять основний обсяг валютних операцій на міжбанківському валютному ринку. Найбільшу частку в структурі операцій комерційних банків на валютному ринку займають конверсійні операції.

Конверсійні операції (Forex Exchange Operations) – це угоди між учасниками валютного ринку щодо обміну грошових сум, номінованих у валюті однієї країни, на валюту іншої країни за узгодженим курсом на визначену дату [1] (таблиця).

Характеристика конверсійних операцій за терміном виконання

№	Види операцій	Характеристика операцій
1	2	3
Поточні операції		
1	Тод (today)	Поставка валюти здійснюється сьогодні
2	Том (tomorrow)	Поставка валюти здійснюється наступного робочого дня (угоди 1 і 2 називаються overnight (овернайт))
3	Spot (spot)	Поставка валюти здійснюється на другий робочий день з дня укладення угоди
Строкові операції		
4	Форвардні угоди (forward)	Метод хеджування валютних ризиків, який дає змогу здійснити валютну операцію на певний момент часу з постачанням валюти в майбутньому. Такі операції здійснюються за форвардним курсом, який відрізняється від курсу поточних операцій на величину форвардної маржі. Остання може бути у вигляді премії (курс „форвард” вищий за курс „spot”) або дисконту (курс „форвард” нижчий за курс „spot”). Курси валют за строковими операціями, визначені методом премії чи дисконту, мають назву „курси аутрайт” (outright). Термін дії угоди, як правило, не перевищує 12 місяців

Продовження таблиці

1	2	3
5	Валютні ф'ючерси (futures)	Строкові контрактні угоди на купівлю або продаж в майбутньому стандартизованої суми іноземної валюти за стандартизованою специфікацією валют та узгодженою ціною
6	Валютний опціон (option)	Угода продавця (емітента) і покупця (власника опціону), внаслідок якої останній отримує право, але не зобов'язання, купити у першого або продати йому заздалегідь визначену суму однієї валюти в обмін на іншу у визначений момент або протягом певного періоду в майбутньому за валютним курсом, що встановлюється в момент укладання угоди
6.1	Опціон call	Дає право його власнику на купівлю однієї валюти за іншу
6.2	Опціон put	Дає право на продаж певної суми однієї валюти в обмін на іншу
Змішані операції		
7	Валютний своп (currency swap)	Поєднує купівлю або продаж валюти на умовах „spot” із одночасним продажем або купівлею тієї ж валюти на певний термін на умовах „форвард”
7.1	Своп-репорт	Операція з продажу валюти на умовах spot з одночасною її купівлею на умовах forward
7.2	Своп-депорт	Операція з купівлі валюти на умовах spot з одночасним її продажем на умовах forward

Угода spot дає можливість терміново одержати валюту для погашення своїх зовнішньоекономічних зобов'язань, уникнути втрат від зміни валютних курсів, оперативно диверсифікувати свої валютні запаси, а банкам – оперативно відрегулювати свою валютну позицію, підтримувати мінімально необхідні робочі залишки в іноземних банках на рахунках “ностро” для зменшення залишків в одній валюті та покриття потреб в іншій. Проте лише 5 % операцій spot пов'язано з угодами, які обслуговують реальний рух товарів і капіталів, 95 % операцій являють собою суто спекулятивний обіг [3].

Строкові конверсійні операції дають змогу не тільки хеджувати валютний ризик, але й можуть бути джерелом одержання спекулятивних прибутків. Swap є найпоширеніший фінансовий інструмент (понад 55 % від обсягу операцій), який використовується банками і корпораціями для управління своїми активами і пасивами.

Щоденний обсяг конверсійних операцій у світі становить від 1 до 4 трлн. доларів США. За даними ISDA, на середину 2008 року умовна сума фондових деривативів, яка підлягає погашенню, становить близько 10,5 трлн. доларів США, а умовна сума процентних деривативів (що включають процентні свопи та опціони і багатовалютні свопи) взагалі сягнула понад 350 трлн. доларів США [3].

Forex в Україні розвинений надзвичайно слабо, і ним захоплюються тільки великі банки, де є сильні дилери. Вони переважно здійснюють поточні конверсійні операції. Проблемами розвитку конверсійних операцій в Україні є недосконалість законодавчої бази, незначна фінансова потужність більшості українських банків, недостатня кількість технічного обладнання для проведення таких операцій і відсутність власних банківських замкнених торгово-інформаційних систем і програмних продуктів, брак кваліфікованого персоналу для здійснення таких операцій.

1. Банківські операції / За ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янської. – К.: Знання, 2006. – 727 с. 2. Банківські операції. – 6-те вид., перероб. / О.В. Васюренко. – К.: Знання-2008. – 311 с. 3. Ресурс internet.

Т.П. Миндюк,

студент гр. ЕФІ-44.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Б. Хома

ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Сьогодні питання економічної злочинності в Україні є дуже актуальним. За оцінками фахівців в Україні фактично склались дві економіки: легальна (контролюється державою) та нелегальна (тіньова). Криміналізація економіки України гальмує розвиток підприємництва, становлення реального ринкового середовища [1]. За даними МВС, у 2007 році в Україні було зареєстровано 42755 злочинів у сфері економіки, з них 18739 важких та особливо важких. Розслідувано 32563 злочини, викрито 18253 особи.